

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Dwingelderveld

Holtingerveld

Samen vooruit!

Ambitieplan van het Overlegorgaan voor Nationaal Park Dwingelderveld,
Nationaal Park Drents-Friese Wold en Oerlandschap Holtingerveld
2025-2030

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Dwingelderveld

Holtingerveld

Samen vooruit!

Ambitieplan van het Overlegorgaan voor Nationaal Park Dwingelderveld,
Nationaal Park Drents-Friese Wold en Oerlandschap Holtingerveld
2025-2030

COLOFON

Fotografie: Karin Broekhuijsen, Kim Stellingwerf, Hans Dekker
en eigen foto's Nationaal Park

Vormgeving: Communicatie, provincie Drenthe

Vastgesteld door het Overlegorgaan Drents-Friese grensstreek
op 11 december 2025

Inhoud

Voorwoord	3
1 Introductie	4
Terugblik voorgaande jaren	4
Kader en urgentie	5
2 De magie van het Drents – Friese landschap	8
Gebiedsbeschrijving	8
3 Ambities	12
Programma's en strategische doelen	12
4 Richting uitvoeringsagenda	16
5 Werkgroepen	19
Leden werkgroepen – actueel overzicht	19
Bijlagen	29

De Drents-Friese grensstreek is een prachtig gebied met top natuur van Drenthe en Friesland. Het Overlegorgaan wil ervoor zorgen dat de Nationale Parken Dwingelderveld en Drents-Friese Wold en het Oerlandschap Holtingerveld, in belangrijke mate bijdragen aan de (economische) vitaliteit en gezondheid van de regio. Het is een groot maatschappelijk en publiek belang dat de nationale parken zelfbewust hun rol pakken bij belangrijke thema's als klimaatverandering, landbouwtransitie en energietransitie. Met nieuwe antwoorden komen. In goede interactie met vele betrokkenen in het publieke en private domein.

We geven 'het proces van herijking van de maatschappelijke opgave' verder vorm in samenwerking met overheden, maatschappelijke partners, bedrijven, terreinbeheerders en andere betrokken partijen. Gezamenlijke initiatieven, strategische partnerschappen en vernieuwend denken zijn nodig om toekomstbestendige integrale oplossingen te genereren. Dat betekent behalve alert reageren op ingrijpende veranderingen die zich parallel voordoen, een uiterst scherp oog bewaren voor een goede balans tussen mens en natuur. We willen nieuwe ontwikkelingen in samenhang met de cultuurhistorische waarden en het landschap bekijken, zodat we de kernkwaliteiten van het gebied behouden en versterken. De natuurlijke dynamiek kent haar grenzen. De mens heeft bij de vervulling van uiteenlopende economische activiteiten er alle belang bij deze te respecteren. Essentieel voor vitale natuur zijn een gezonde bodem, schoon water en schone lucht.

*Samen werken we aan een toekomstbestendig landschap
om van te houden.*

Het is echt tijd om de natuur, de landschappen en het bodem- en watersysteem in samenhang te versterken. Tegelijkertijd is verandering naar meer natuurinclusieve bedrijven met andere verdienmodellen geen eenvoudig proces. Met verwijzing naar het Beleidsprogramma Nationale Parken vergt het een actieve, vasthoudende, nieuwsgierige en doortastende houding van alle betrokkenen de uiteenlopende belangen duurzaam maatschappelijk te integreren. Daaraan willen we met nieuwe energie onze bijdrage en commitment geven.

Hans Haerkens
voorzitter

1 Introductie

Het Overlegorgaan Drents-Friese grensstreek heeft in juni 2024 afgesproken te willen werken aan een gezamenlijk ambitieplan 2030. Het uitgangspunt voor de gezamenlijke ambitie is dat we de kwaliteit van het gebied als geheel en de meerwaarde van onze Nationale Parken, natuurgebieden en omliggend landschap verhogen en de verhalen en waarden beter tot uitdrukking brengen. Onze insteek daarbij is wat we WILLEN en wat WEL kan. We willen denken en doen in KANSSEN en MOGELIJKHEDEN, waarbij er perspectief wordt geboden voor ondernemers en inwoners om in het gebied te werken, te leven en te recreëren. We willen gaan voor een ambitieplan dat kan rekenen op draagvlak in de samenleving.

Terugblik voorgaande jaren

De Drents-Friese grensstreek omvat drie Natura 2000 gebieden, waarvan twee ook aangewezen als Nationaal Park. Het Dwingelderveld is Nationaal Park sinds 1991 en het Drents-Friese Wold sinds 2000. Het Holtingerveld is aangewezen als Natura 2000 gebied. In 2004 is het laatste Beheer- en Inrichtingsplan Dwingelderveld opgesteld. Dit zou in 2014 geactualiseerd worden, maar is door de onduidelijkheid over kaders Nationaal Park niet uitgevoerd. In 2009 is voor het Holtingerveld met belanghebbenden een Integraal plan opgesteld. In 2012 is voor het Drents-Friese Wold een geactualiseerd Beheer- en Inrichtingsplan vastgesteld. Omdat alle plannen gebruikelijk een doorlooptijd hebben van 10 jaar, is geen enkel plan meer actueel. Ondertussen zijn er wel nieuwe plannen voor Natuurbeheer gemaakt; dit zijn de Natura 2000-beheerplannen. Het hoofddoel van de Natura 2000-beheerplannen is het opstellen van beheermaatregelen om de Natura 2000 doelen te borgen. Deze beheerplannen hebben geen visie op recreatie en er wordt weinig rekening gehouden met landschap en cultuurhistorie. Voor een evenwichtige gebiedsontwikkeling, is er wel behoefte aan een toekomstgericht plan, waar natuur, beleving en historie in evenwicht zijn. Dit ambitieplan beoogt hieraan invulling te geven, en is daarbij aanvullend op de Natura 2000-beheerplannen in de Drents-Friese grensstreek.

Uitgangspunt voor deze ambitie is dat we denken en doen in kansen en mogelijkheden

Sinds 2013 zijn de provincies verantwoordelijk voor natuur en de organisatie van Nationale Parken. In de Drents-Friese grensstreek is vanaf 2013 een samenwerking ontstaan voor de drie natuurgebieden en de directe omgeving. Natuur en landschap worden in samenhang beschouwd. Dit sluit aan bij de ambities van het nieuwe Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030 van het Rijk. Het bestuurlijk overlegplatform heeft tussen 2013 en 2023 gewerkt onder de naam Stuurgroep Regionaal Landschap.

De decentralisatie van de natuuropgave van Rijk naar provincies tussen 2010 en 2013 heeft veel impact gehad op de samenwerking rond de Nationale Parken. Niet alleen werd er stevig bezuinigd op de budgetten, ook de verhoudingen tussen partijen zijn veranderd. Het heeft tijd en veel overleg gekost om weer tot een gezamenlijke ambitie te komen. In 2015 is een gezamenlijke Ontwikkelagenda opgesteld en deze is in de jaren erna grotendeels uitgevoerd. Een vervolgstap bleek moeizaam, vooral door maatschappelijke ontwikkelingen rond NPLG met impact op natuur en landschap.

In 2024 is de naam gewijzigd in Overlegorgaan Drents-Friese grensstreek. In een houtskoolschets ambitieplan heeft het Overlegorgaan in november 2024 ingestemd met een gezamenlijke stip op de horizon. Dit document is bedoeld om de ambitie voor 2030 verder uit te werken in concrete acties en een meerjaren-uitvoeringsplan.

Kader en urgentie

Er staan de komende jaren grote veranderingen in het landelijk gebied op stapel. Opgaven die noodzakelijk zijn voor behoud van natuur, verbeteren van de waterkwaliteit, klimaatadaptatie, veiligstellen van energie- en voedselproductie en ruimte voor nieuwe woningen. Ook zien we dat er zorgen zijn vanuit gezondheid. Het RIVM erkent de opgave dat de leefomgeving de gezondheid kan verbeteren. De omgeving stimuleert mensen om naar buiten te gaan, te sporten en elkaar te ontmoeten. En er zijn duidelijke geluiden dat de ruimte voor recreatie onder druk staat (o.a. door groeiende bevolking). Een groene leefomgeving met voldoende mogelijkheid voor recreatie, draagt bij aan gezondheid van mensen. Als we deze ontwikkelingen niet in samenhang met de cultuurhistorische waarden en het landschap bekijken, dreigt een verarming van de kernkwaliteiten, die juist in ons gebied nog volop aanwezig zijn. Alle ketenpartners in het publieke en private domein willen vanuit een gedeeld urgentiebesef handelen. Daarbij is het de kunst om zorgvuldig en behoedzaam

om te blijven gaan met ons ecologische kapitaal, ons erfgoed en de groene (open) ruimte.

De wereld is in beweging en onze leefomgeving verandert mee. Klimaatadaptatie, het aanpakken van het stikstofprobleem en het versterken van de natuur hebben ingrijpende gevolgen voor onze omgeving. Tegelijkertijd hechten we veel waarde aan het behoud van een aantrekkelijk landschap en voldoende ruimte om te wonen en te recreëren. Daarom hebben we gezamenlijk een ambitieplan opgesteld.

LANDELIJK BELEID NATIONALE PARKEN

Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft in 2024 een nieuw Beleidsprogramma Nationale Parken vastgesteld en daarbij voor 2024 tot en met 2030 vijf miljoen per jaar aan extra geld beschikbaar gesteld. Het ministerie verwacht dat de Nationale Parken ontwikkelen naar gebieden die zijn ingebed in het omliggende landschap. Het beleidsprogramma geeft een krachtig signaal: de nationale parken in Nederland zijn een belangrijk onderdeel van de toekomst van het landelijk gebied. Het zijn de plekken waar beschermde natuur en waardevolle landschappen beleefd kunnen worden. Het Overlegorgaan mengt zich niet in de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van hun afzonderlijke leden. De vraag over mogelijk andere grenzen van het gebied, behoort tot het ruimtelijk afwegingskader van betrokken overheden (omgevingsvisies, bestemmingsplannen). Het Overlegorgaan wil uitgaan van eigen kracht en eigen ambities. Wanneer het Rijk of andere partijen extra geld willen uittrekken voor de ontwikkeling van Nationale Parken, toetsen we de voorwaarden aan onze ambitie.

Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030

Op grond van het door de Tweede Kamer vastgestelde Beleidsprogramma Nationale Parken verwacht de Rijksoverheid dat onze Nationale Parken zich in de toekomst ontwikkelen als de iconen voor synergie tussen landschap, natuur, landbouw en erfgoed. Rijk en regio's werken samen aan een kwaliteitssprong, waarbij het initiatief in de gebieden zelf ligt. Op 21 mei 2024 heeft de minister van LNVN een Beleidsregel aanwijzing Nationale Parken gepubliceerd. Hierin staan de normen voor nieuwe Nationale Parken. Het is de intentie van de minister dat in 2030 ook alle bestaande Nationale Parken aan de nieuwe norm voldoen.

Uit: Ministerie LNVN: Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030

Er wordt door het Rijk voor de middellange termijn ingezet op een ruimere begrenzing van het gebied dat het label Nationaal Park draagt, waarbij de nadruk ligt op synergie en samenhang van natuurgebieden met het omliggend landschap. Omdat er al veel natuur in de Drents-Friese grensstreek ligt en de ruimte voor economische ontwikkeling en woningbouw, mede door de regels voor N2000 onder druk staat, kan een gesprek over aanduiding van een groter Nationaal Parkgebied gevoelig liggen. Het is zaak dat gesprek de komende jaren met de hele

samenleving te voeren en een te voorkomen dat een andere begrenzing of gebiedsaanduiding een doel op zichzelf wordt. Het verbredingsdoel gaat niet over meer natuur(kernen), maar juist over samenhang met het landschap, de cultuurhistorie en wat dat betekent voor de leefbaarheid van de regio. We streven naar een samenhangend Beleeftgebied van nationale parken in samenhang met het landschap eromheen. Daarbij is het goed te blijven benadrukken dat er aan het label Nationaal Park geen wettelijke beschermingsregels hangen.

De vijf doelen uit het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030 die gelden voor de ontwikkeling van Nationale Parken in Nederland zijn:

- De natuur-, landschaps-, erfgoed- en ruimtelijke kwaliteiten van ieder nationaal park versterken – elk park vanuit de eigen gebiedsidentiteit
- Ieder nationaal park ontwikkelen naar robuustere natuur- en landschapsgebieden met stevige natuurkernen
- De unieke natuurbeleving van elk nationaal park versterken, in balans met de draagkracht van de natuur
- De samenleving steviger met de nationale parken verbinden
- De herkenbaarheid en eenheid van de gezamenlijke nationale parken in Nederland vergroten

Uit: Ministerie LNV: Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030

SAMENWERKING, VERANTWOORDELIJKHEID EN SPEELRUIMTE

Het Overlegorgaan is een “soft power” dat werkt aan kwaliteit van landschap en beleving. De opgaven voor klimaatadaptatie en natuur zijn de verantwoordelijkheid van overheden.

Het Overlegorgaan van de nationale parken Dwingelderveld en Drents-Friese Wold en Oerlandschap Holtingerveld is een “soft power” netwerkorganisatie. We hebben de ambitie om ons samen in te spannen voor een kwalitatief hoogwaardig landschap, waar natuurkernen, cultuurhistorie en duurzame bedrijvigheid in harmonie zich ontwikkelen. Het Overlegorgaan heeft geen formele bevoegdheden op het gebied van natuur(ontwikkeling), waterkwaliteit of leefbaarheid. Door samenwerking, inspiratie en waar mogelijk ondersteuning en faciliteren, proberen we onze ambitie te realiseren. Dat betekent ook dat de uitkomst van politiek gevoelige dossiers over het gebruik van bestrijdingsmiddelen, stikstofruimte, de leefwereld van de wolf, nieuwe bestemmingsplannen over woon- en bedrijvenlocaties onze bovengemiddelde belangstelling hebben. Echter, de verantwoordelijkheid over genoemde einduitkomst is bij andere partijen (lees: overheden) belegd. Als Overlegorgaan hebben we op deze onderwerpen geen ambitie geformuleerd.

UITVOERING

Dit is een ambitieplan op hoofdlijnen. Het is richtinggevend voor de taken van het Overlegorgaan. Het document is niet bindend voor afzonderlijke leden van het Overlegorgaan of derden in het gebied. In Hoofdstuk 4 en 5 worden de kaders voor een uitvoeringsplan geschetst. Het Overlegorgaan zal na vaststelling van het ambitieplan ook een meerjaren-uitvoeringsplan (laten) opstellen. In het uitvoeringsplan worden de activiteiten voor de komende jaren concreet beschreven en ook de beschikbare financiële middelen en inzet van partners.

Dit ambitieplan is de basis voor een gezamenlijk uitvoeringsplan 2026-2030

Hoe de samenwerking en ieders inzet daarvoor wordt vastgelegd, is ook een onderdeel wat verder uitgewerkt moet worden. Gedacht kan worden aan een manifest of samenwerkingsovereenkomst tussen meerdere partners uit het Overlegorgaan of een beheerstichting die de concrete uitvoering en financiering van projecten ter hand neemt.

2 De magie van het Drents – Friese landschap

Gebiedsbeschrijving

In het zuidwesten van de provincie Drenthe, het aangrenzende deel van Friesland en een stukje van Overijssel ligt een van de dunst bevolkte gebieden van Nederland, een gebied dat aangeduid wordt als de Drents-Friese grensstreek. Het gebied heeft een sterk agrarisch karakter, maar beschikt ook over een flink aantal kleinere en grotere natuurgebieden, waaronder twee nationale parken: Dwingelderveld en Drents-Friese Wold. In zowel de natuur- als de landbouwgebieden liggen zeer uiteenlopende historische landschappen die samenhangen met de bijzondere geologische ondergrond en duizenden jaren van menselijke activiteit.

Het gebied is altijd nat geweest, onder andere door de dichte keileem in de bodem, die in de voorlaatste ijstijd is samengeperst onder een honderden meters dikke ijskap. Het Dwingelderveld, met zijn talloze vennen en moerasjes, is nu het grootste natte heidegebied van West-Europa. Op de natste plekken ontstonden uitgestrekte veenmoerassen. Er stromen beken door het gebied in soms kilometers brede beekdalen. Die liggen slechts enkele meters lager dan de omgeving, maar toch kon zich hier een eigen beekdalenlandschap ontwikkelen.

Al sinds de prehistorie hebben mensen invloed gehad op het landschap. Ze woonden op zandruggeten die voldoende droog waren om op te wonen. Ze legden daar de basis voor karakteristieke esdorpen als Dwingeloo, Diever, Ruinen of Havelte. Door hun manier van landbouw bedrijven ontstonden uitgestrekte heidevelden en op drogere gronden zelfs zandverstuivingen. In het inmiddels beboste Dieverzand of de Anser Dennen zijn de oude duinvormen nog goed te herkennen, inclusief de grillige eiken, waarmee gepoogd werd de stuifzanden te beteugelen.

Het landschap op de grens van Drenthe en Friesland is door mensenhanden gevormd. We zijn trots op het landschap en onze natuurgebieden. We zetten ons samen in om ook naar de toekomst het landschap aantrekkelijk te houden. Variatie in natuur en planten en dieren vinden we belangrijk. We willen werken aan aantrekkelijke mogelijkheden voor recreatie, met respect voor cultuurhistorie, natuur- en landschapswaarden.

De Drents-Friese grensstreek is nu dunbevolkt, maar in de middeleeuwen was er juist sprake van een enorme bevolkingsaanwas. De heerser over dit gebied, de bisschop van Utrecht, stimuleerde met medewerking van de plaatselijke elite de ontginning van de beekdalen en de uitgestrekte veenmoerassen. Hierbij ontstond het strokenlandschap dat nog steeds een groot deel van het gebied kenmerkt met lintdorpen als Ruinerwold, Koekange en Wapserveen. De hoge verwachtingen die ze hadden over de welvaart die dit zou opleveren veranderden al binnen enkele generaties in een deceptie. Akkers en boerderijen zonken weg in het zompige veen en hele dorpen moesten worden verplaatst. De bevolkingsgroei stagneerde, wat overigens een van de oorzaken is, dat er nu nog zoveel bijzondere landschappen en natuur bewaard zijn gebleven. In het gebied liggen ook veel jongere landschappen, met net zo'n interessante historische achtergrond. Rond 1800 bleken de verlaten heidevelden en veengebieden aantrekkelijk om de talloze armen uit de stad een nieuwe toekomst als boer te bieden. Het leidde tot de Koloniën van Weldadigheid. De terreinen en gebouwen hebben nu de status van UNESCO-Werelderfgoed.

De afwisseling van bossen, oude essen, heidevelden, venen en beekdalen maken het gebied recreatief aantrekkelijk, net als authentieke esdorpen met hun bijzondere, met hoge eiken beplante brinken. Ook achter het toerisme gaat een historisch verhaal schuil, dat teruggaat naar de eerste schrijvers en schilders die dit gebied vanaf de negentiende eeuw 'ontdekten.' De uitgebreide beschrijving van het gebied is terug te vinden in de landschapsbiografie (Neefjes, J. en H. Bleumink, 2024).

SAMEN BIJDRAGEN AAN HET GROTERE VERHAAL

De centrale vraag voor het de Drents-Friese grensstreek luidt: Hoe kan een duurzaam (be)leefbaar (productie)landschap ontwikkeld worden in synergie met regionale identiteiten (erfgoed), natuur, water, biodiversiteit en ecologisch en culturele waarden van het landschap?

Ieder landschap verbergt een verleden waarin een bepaalde logica verborgen zit tussen bodem, water en het gebruik van het landschap" (bron: Dennis Worst – landschapshistoricus)

In de Drents-Friese grensstreek komen vele ruimtelijke vraagstukken samen. Denk alleen al aan de huidige klimaatopgaven en de ontwikkeling van een toekomstbestendige landbouw. De juridische en bestuurlijke verantwoordelijkheid van de opgaven ligt veelal bij een of enkele partijen in het gebied. Waar we naar toe willen is dat we samen werken aan het behoud en versterking van de

kwaliteiten van onze cultuurlandschappen en dat die landschappen tegelijkertijd op een duurzame manier voorzien in de behoeften van de moderne tijd (voedsel, wonen, energie, recreatie enz).

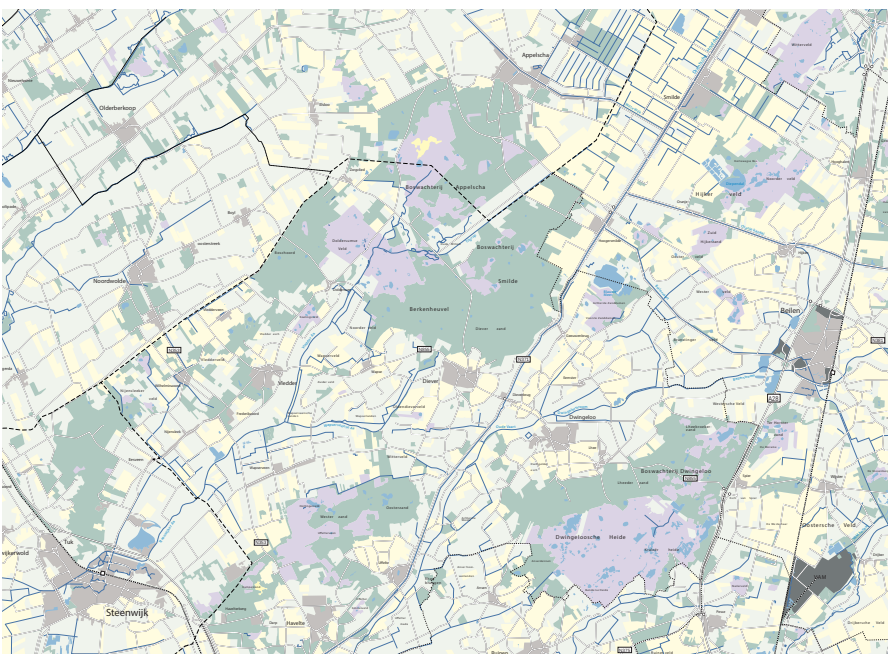
UNIEKE SAMENWERKING

Het Overlegorgaan Drents-Friese grensstreek, met daarin gelegen Nationaal Park Dwingelderveld, Nationaal Park Drents-Friese Wold en het Oerlandschap Holtingerveld, fungeert als een netwerkorganisatie, een soft power waarin overheden, natuurbeheerders, agrarische partijen, ondernemers, bewoners, kennispartijen en hieraan gelieerde en onderscheidende achterbannen elkaar aanspreken, samenwerken en voorsorteren om natuur- en landschapsbeheer te verbeteren, beleving te versterken, (spannende) innovatieve projecten een podium te geven, duurzaam ondernemerschap te bevorderen. Het beleefgebied is niet scherp begrensd. We werken aan een ontwikkeling, waar ruimte is om te vergroten of te verkleinen.

De organisaties van de nationale parken vervullen geen wettelijke taken op het gebied van bescherming en versterking van de natuur. Zij verbinden partijen, zoeken naar een balans tussen verschillende belangen en zorgen voor draagvlak. (...) Daarnaast dragen de Nationale Parken bij aan de versterking en bescherming van de natuur. Zij zorgen voor goed overleg met de omgeving en maken de effecten van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen op de natuur bespreekbaar (Ministerie van LNVN- Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030).

Het Overlegorgaan wil een voorloper zijn, een katalysator, aanjager en bestuurlijk klankbord voor de middellange en lange termijnperspectieven; integraal, ontwerpend, innovatief met natuur en (cultuur)landschap.

Genoemde partijen willen met elkaar beweging creëren om een samenhangend en gelaagd verhaal vorm te geven gericht op de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en het met elkaar enthousiast omarmen van ons Beleefgebied Drents-Friese

grensstreek. Een verhaal waarin landschap, natuur, landschapsecologie, cultuurhistorie, erfgoed, het DNA van bewoners, recreatie, voedselproductie en onderscheidende bedrijvigheid een vanzelfsprekende plek krijgen.

Natuur en landschap zijn onlosmakelijk verbonden met mensen en cultuurhistorie. Samen willen we die verbinding opnieuw vormgeven. De mens als onderdeel van het natuurlijk systeem.

Het Overlegorgaan Drents-Friese grensstreek zet in op een gedragen en gezamenlijke ambitie voor het gebied die natuur en landschap versterkt, de biodiversiteit stimuleert en de kwaliteit van de leefomgeving vergroot. De verbinding wordt versterkt tussen het landelijk gebied en de dorpen en het stedelijk gebied. Natuur, cultuur, erfgoed en landschap worden met elkaar verweven.

Als soft power zijn we uitnodigend en activerend aan ondernemers en organisaties om met ons mee te doen en geven we elkaar de ruimte om te experimenteren en verantwoordelijkheid te nemen. Bezie de natuur en de omgeving als een geheel. Natuurherstel zal ook buiten de Nationale Parken en Natura-2000 gebieden zelf dienen plaats te hebben om tot herstel van ecosystemen en biodiversiteit te komen.

Organisatie en governance

Als softpower werken we samen op basis van gelijkwaardigheid en vrijwilligheid. Deelname is echter niet vrijblijvend. We verwachten van alle partners dat ze de ambitie onderschrijven en naar beste kunnen bijdragen aan de realisatie ervan. Het gekozen organisatiemodel is gebaseerd op een breed bestuurlijk overleg (Overlegorgaan) dat gevoed wordt van onderaf door werkgroepen en gebruikersgroepen met experts uit verschillende domeinen. De werkgroepen trachten ook de interactie met bewoners en ondernemers vorm te geven. De gebruikersgroepen zijn de plek waar we directe interactie met bewoners en gebruikers van het gebied vormgeven. We doen het samen, en daarbij is van belang dat we ook belanghebbenden ruimte geven om mee te doen.

Het Overlegorgaan wil een brug vormen tussen opgaven in het gebied en de mensen die er wonen en werken

Het Overlegorgaan is het samenbindend gremium voor de brede ontwikkeling van Nationaal Park Dwingelderveld, Nationaal Park Drents-Friese Wold en het Oerlandschap Holtingerveld. De leden van het Overlegorgaan houden ieder hun eigen bevoegdheden. We trachten door overleg, kruisbestuiving en samenwerking verder te komen dan elk

Van links naar rechts: Dick Dijkstra (Recreatieschap), Gerrie Hempen (gemeente De Wolden), Jelle Zoetendaal (Landschapsbeheer Drenthe), Matthijs ter Bork (IVN), Sonja van der Meer (Het Drentse Landschap), Marjet Korf (vereniging Natuurmonumenten), Catrien Scholten (secretaris), Alfred Schoenmaker (gemeente Westerveld), Hans Haerkens (voorzitter), Els Hogenkamp (Staatsbosbeheer), Petra Ellens (Hiswa-Recron), Menko Groeneveld (provincie Fryslan), Marjan Dunning (IVN coordinator C&E) en Folkert Stienstra (WDOD)

DE TOEKOMST VAN HET BELEEFGEBIED DRENTS-FRIESE GRENSSTREEK

De landschapsbiografie maakt het verleden zichtbaar, geeft inzicht en inspiratie voor de ontwikkeling van krachtige streekeigen landschappen. De historie van het landschap kan inspiratie geven voor klimaatadaptatie, herstel van biodiversiteit, beleving of inpassing van nieuwe ruimte vragende opgaven (zoals woningbouw en duurzame energie). Dit soort opgaven met zorg inpassen in het landschap draagt bij aan een toekomstbestendige landbouw en een prettige en gezonde leefomgeving.

Een ruimtelijk aantrekkelijk landschap geeft extra betekenis aan een stimulerend vestigingsklimaat voor de (kennis)economie. Het tegendeel is ook waar. Zonder ziel en zaligheid, zonder oprechte aandacht en toewijding voor de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied, verliest een (bedrijfs) omgeving haar aantrekkelijkheid voor ondernemers, bewoners en (getalenteerde) jongeren.

Het verleden zichtbaar maken geeft richting aan de toekomst: streekeigen landschappen vormen de basis voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving.

afzonderlijk zou kunnen. De bevoegdheden van het Overlegorgaan beperken zich tot de taken die door anderen nadrukkelijk bij hen zijn neergelegd. Het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030 vraagt van het Overlegorgaan dat ze er in gezamenlijkheid voor zorgt dat de Nationale Parken zich in de toekomst ontwikkelen als de iconen voor synergie tussen landschap, natuur, landbouw en erfgoed. Het Rijk heeft daar voor 2025 tot en met 2030 een budget in het vooruitzicht gesteld. Ook de provincies leveren een financiële bijdrage en menskracht om de ontwikkeling te versnellen. Van de partners wordt via de werkgroepen en projecten gevraagd om naar vermogen bij te dragen aan de gezamenlijke ambitie. De uitkomsten van het overleg aan de bestuurstafel Bestuurlijke Advies Commissie (BAC) Zuidwest-Drenthe hebben relevantie voor het Overlegorgaan. Beide gremia verhouden zich als communicerende vaten tot elkaar. De BAC is een hard power. Het Overlegorgaan is een soft power.

We streven naar een gebied waar kwaliteit van natuur, water en landschap samengaan met duurzame bedrijvigheid en een gezonde leefomgeving. Het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek richt zich op kwaliteit van de omgeving, recreatieve voorzieningen en bewustwording van de waarde van natuur en landschap. We respecteren de grenzen van de Natura 2000 gebieden en de twee Nationale Parken Dwingelderveld en Drents-Friese Wold. We richten ons ook op de ontwikkeling van de omgeving. We noemen dit het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek. Hiermee benadrukken dat we uitgaan van ontwikkelingen die we samen willen, gebaseerd op vrijwillige deelname. De versterking van landschap en cultuurhistorie zal niet leiden tot extra bescherming of regelgeving zolang direct betrokkenen daar geen meerwaarde voor zien.

3 Ambities

Programma's en strategische doelen

De komende jaren werken we langs vier strategische programmalijnen. De programma's worden ingestoken vanuit een doel. We zoeken altijd naar verbinding met de andere doelen en opgaven in het gebied. Innovatie en vernieuwing passen bij onze ambitie om voorloper en aanjager te zijn. In alle programma's dragen we door middel van (fundamenteel) onderzoek bij aan goede voorbeelden en vernieuwing.

Dwingelderveld en Drents-Friese Wold beslaan op dit moment respectievelijk ruim 3.700 ha en ruim 6.000 ha dat meer dan 95% beschermde natuur bevat. Beide gebieden voldoen aan de oppervlakte norm uit de beleidsregel. Het Overlegorgaan is niet voornemens een herbegrenzing van het gebied aan te vragen bij het ministerie.

Het Beleidsprogramma zet in op een stapsgewijze ontwikkeling naar robuuste, kwalitatief hoogstaande natuur- en landschapsgebieden. Door middel van de beleidsregel worden voorwaarden gesteld aan een gebied, voordat het aangewezen kan worden als nationaal park. In de beleidsregel worden voorwaarden gesteld aan de omvang van het gebied, en specifieke kwaliteitseisen waar het gebied aan moet voldoen. De voorwaarden worden ook gehanteerd ingeval van een verzoek om herbegrenzing van een reeds aangewezen park. Voor gebieden die zijn aangewezen als nationaal park en die in 2030 niet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in deze beleidsregel, kan de minister de status nationaal park intrekken. Het gaat om de volgende voorwaarden:

Omvang: het gebied is een logisch samenhangend gebied, gebaseerd op een landschapsecologisch systeem met ten minste 1 aaneengesloten natuurkern van minimaal 1.000 ha. De begrenzing kan ook cultuurhistorie en waardevolle landschappen omvatten. Daarbij moet in oppervlak ten minste 50% van het totaal bestaan uit beschermde natuur.

Kwaliteitseisen: de Nationale Parken moeten laten zien dat ecosystemen van hoge kwaliteit zijn en goed beschermd. Ecosystemen kunnen op verschillende schaalniveaus beschouwd worden. Een landschapsecologisch systeem kan meerdere ecosystemen omvatten.

- Voor het gebied wordt ook onderbouwd welke wezenlijke kenmerken van belang zijn (abiotisch, biotisch en cultuurhistorisch), hoe deze met elkaar samenhang en op welke wijze de kenmerken beschermd zijn (zowel binnen als buiten de natuurkern).
- Voor het gebied moet de uitzonderlijke schoonheid beschreven worden. Welke aspecten zoals beleefingswaarde, herkomstwaarde, uniciteit en leesbaarheid van de aanwezige nationaal en internationaal waardevolle natuur- en landschapswaarden zijn van belang en hoe wordt ervoor gezorgd dat deze behouden blijven of verder ontwikkeld worden.
- Tot slot bevat het ambitieplan doelen en strategieën voor wetenschappelijk onderzoek, beleving van het gebied en educatie.

(Ministerie van LNV - Beleidsregel aanwijzing Nationale Parken 2024).

We gaan onderzoeken welke landschaps-ecologische systemen in de Drents-Friese grensstreek aanwezig zijn, in hoeverre de daarbinnen aanwezige ecosystemen van hoge kwaliteit zijn en welke maatregelen uitgevoerd kunnen of moeten worden om de kwaliteit van ecosystemen in de toekomst te garanderen of te verhogen. Dit leidt tot een Beleefgebied Drents-Friese grensstreek, waarbinnen het Overlegorgaan zich inspant de kwaliteit en vitaliteit te versterken. Het beleefgebied heeft geen gevolgen voor de aanwijzing van de Nationale Parken. Er is een duidelijke relatie met de wettelijke opgaven voor natuur en water zoals opgenomen in het Programma Natuurlijk Platteland van de provincie Drenthe.

Bij kenmerken van uitzonderlijke schoonheid valt te denken aan sporen in het landschap van 3.000 jaar menselijke bewoning en bewerking van het landschap, de relatie met Unesco werelderfgoed Kolonie van Weldadigheid en de bijzondere natuurwaarden. Het gaat daarbij zowel om wezenlijke kenmerken binnen natuurkernen als daaromheen. Het Overlegorgaan heeft op vier doelen een ambitie geformuleerd die passen binnen de doelen van het Beleidsprogramma Nationale Parken.

1. NATUUR, LANDSCHAP EN ERFGOED, UNICITEIT LANDSCHAP BLIJVEN BORGEN EN VERLEVENDIGEN

AMBITIE

Het Beleefgebied Drents Friese grensstreek heeft een unieke, eigen, autonome Europese kwaliteit. In zowel de natuur- als de landbouwgebieden liggen (sporen van) zeer uiteenlopende historische landschappen die samenhangen met de bijzondere geologische ondergrond en duizenden jaren van menselijke activiteit. Activiteiten die eeuwenlang hand in hand gegaan zijn met natuur en waterkwaliteit. Binnen het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek ligt ook Unesco werelderfgoed Kolonie van Weldadigheid en meerdere beschermde dorpsgezichten en weidse zichtlijnen. Samen bouwen we aan een landschap dat kwaliteit, beleving en toekomst verbindt. Wij ontwikkelen een gezamenlijke ambitie voor versterken van de samenhang van kernkwaliteiten van het landschap in het beleefgebied en hoe we die blijvend zichtbaar en beleefbaar willen houden.

2. NATUURBELEVING EN TOERISME EN RECREATIE, AANTREKKINGSKRACHT STREEKEIGEN DNA VERZILVEREN

AMBITIE

Het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek draagt bij aan de recreatieve ontwikkeling van het gebied voor zowel bewoners als voor bezoekers uit binnen- en buitenland. Het duurzaam beleven van natuur, landschap en erfgoed staan daarin centraal. Dat doen we door de kwaliteit van voorzieningen verder te verbeteren en natuur, landschap en erfgoed toegankelijk en bereikbaar te houden. Om voorzieningen op peil te houden, is ook economische ontwikkelruimte voor ondernemers in de recreatiesector van belang.

Toegankelijkheid

Het gebied is opengesteld voor bezoekers voor educatieve, culturele en recreatieve doeleinden. Wel kunnen aan deze openstelling voorwaarden en beperkingen worden gesteld om de wezenlijke kenmerken van het gebied te behouden. Openstelling moet in balans zijn met de ecologische integriteit van het gebied. Niet elke vierkante meter van het nationaal park hoeft te worden opengesteld. Het nationaal park draagt bij aan het versterken en verankeren van de verbinding van mensen met natuur en landschap in hun eigen leefomgeving. (Ministerie van LNV - Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030)

Duurzame recreatie draagt bij aan natuur, erfgoed en kwaliteit van onze omgeving. We stimuleren ondernemers door samen projecten uit te werken. We werken samen aan meer recreatieruimte buiten de donkergroene natuurgebieden.

We ontwikkelen een ambitie op natuurgerichte recreatie waarbij de meest kwetsbare delen van gebieden worden ontzien zodat natuur voldoende ruimte krijgt en waarin ook het (productie) landschap tussen de natuurgebieden een aantrekkelijke groene bestemming voor duurzame recreatie en buitensport wordt. Onze grootste doelgroep zijn recreanten uit de regio – eigen inwoners die in de vrije tijd wil genieten van de mooie omgeving en deze ook nodig heeft om gezond en vitaal te blijven. Vanwege de unieke kwaliteiten willen we ook zichtbaar en herkenbaar zijn voor (inter)nationale bezoekers.

3. VITALE LANDBOUW, RUIMTE BLIJVEN BIEDEN AAN DUURZAME TEELTEN

AMBITIE

(Meer dan) de helft van de grond in het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek heeft een agrarische bestemming. We dragen bij aan een duurzaam, logisch en lonkend perspectief voor de agrarische sector, als een van de onderdelen in het cultuurlandschap in een goede relatie tot andere functies. We spreken hiervoor het ondernemerschap in de sector aan en zijn ons tegelijk bewust van de grote opgaven die in deze regio landen. Om als inspirator en aanjager van betekenis te kunnen zijn, zetten we in op de pijlers Inzicht en Samenhang. Er is inzicht nodig in de huidige staat van de agrarische sector in de Drents-Friese Grensstreek, waarbij onder andere klimaat- en milieuaspecten en bedrijfseconomische aspecten een rol spelen in relatie tot het cultuurlandschap. Vanuit inzicht zal toegewerkt worden naar samenhang met en tussen de 3 andere geformuleerde doelen van dit ambitieplan en het belang van brede welvaart.

Ondernemers versterken landschap én toekomst. Zo werken we samen aan een duurzaam perspectief voor landbouw.

Vanuit de softpower van het Overlegorgaan, zijn we sterk in het verbinden van initiatieven van onderop. We zoeken actief naar mensen en plannen die

kunnen en willen bijdragen aan versterking van het landschap in combinatie met een duurzame economische basis voor de agrarische bedrijven. We verwachten dat een diversiteit aan goede voorbeelden kan helpen om de beweging die vanuit natuur- en wateropgaven en de toekomst van de landbouw noodzakelijk is, tot stand te brengen. Wij zijn daarbij inspirerend en ondersteunend aan zowel de agrarische ondernemers, als de gebiedsprocessen van de provincies.

4. WIE WE ZIJN; VERBINDING NATIONAAL PARK & SAMENLEVING VERSTERKEN EN OMARMEN

AMBITIE

Juist de afwisseling van bossen, oude essen, heidevelden, venen, agrarische grond en beekdalen maken het gebied (recreatief) aantrekkelijk. Net als de authentieke es- en lintdorpen met hun bijzondere brinken en laanstructuren. Het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek biedt het beste van het oude en het nieuwe Drenthe/Friesland. Een onverslaanbare combinatie.

Het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek is een gebied en ook een beweging van mensen die zich hiervoor willen inzetten.

We vernieuwen landschappen door: het verleden als raadgever te benutten; de historische gegroeide identiteit van een gebied te respecteren; oude elementen en structuren te gebruiken, te versterken of te vernieuwen om de toekomstige wensen vanuit de omgeving in te passen.

Participatie, communicatie en educatie vormen de brug voor mensen om zich aan te sluiten bij die beweging. Of je nu de handen uit de mouwen steekt als vrijwilliger, je kennis over de natuur vergroot, iets leert over bos- en weidevogels of je mening geeft over de grote klimaatvraagstukken waar we voor staan: het zijn allemaal manieren om de beweging voor een groene, gezonde en vitale leefomgeving te versterken.

We doen dit door gezamenlijke ambities te formuleren, adviezen te geven en inspirerende voorbeelden in de etalage te zetten.

Met educatie laten we iedereen de waarde van natuur en landschap ervaren. Door samenwerking brengen we onze krachten samen. Zo versterken we gezamenlijk het landschap en de natuur en creëren we een gebied waar we trots op kunnen zijn.

We zetten in op educatie en communicatie, waarbij iedereen wordt uitgenodigd en gestimuleerd om aan te haken, mee te denken en samen al ontdekkend het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek veelkleuriger, gelaagder en sterker te maken. We zorgen met diverse middelen voor kennisvermeerdering en kennisdeling voor het opbouwen van een gezamenlijke kennisbasis. Deze gedeelde kennis maakt het ons mogelijk om met adviezen en plannen te komen met een zo groot mogelijk positief effect op brede welvaart.

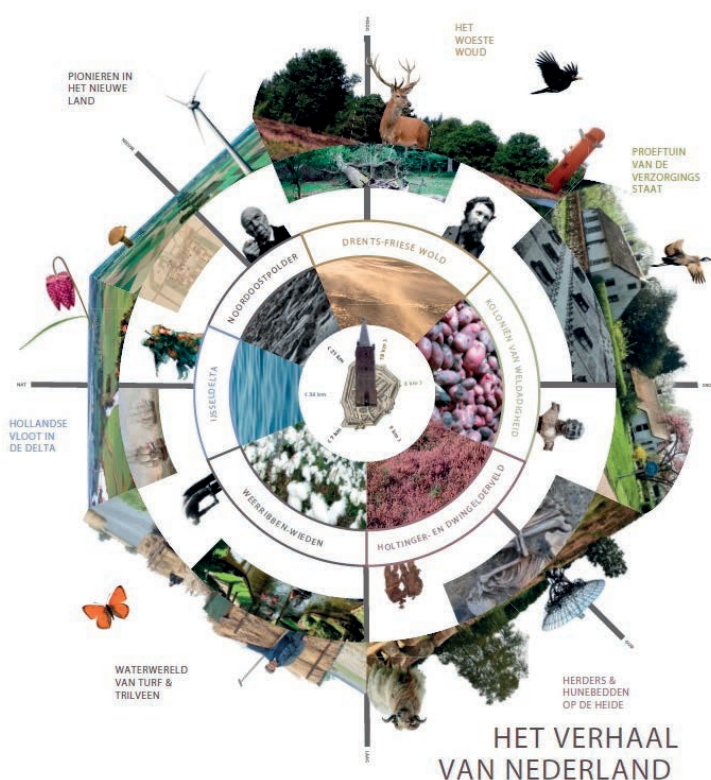
De communicatiekracht van alle partners wordt gebundeld om een stevig netwerk binnen het Beleefgebied Drents-Friese grensstreek te creëren. Samenwerking, in lopende projecten en in nieuwe initiatieven, vormt de basis voor groei en succes in de Drents-Friese grensstreek. Hiermee dragen we bij aan begrip en trots op de regio.

BREDE WELVAART

Het concept van brede welvaart sluit nauw aan bij onze ambities. Concreet wordt Brede welvaart soms ook vertaald in de 17 duurzaamheidsdoelen (Sustainable Development Goals – SDG). Wanneer we samen werken aan de ambities zoals in dit document verwoord, dragen we ook bij aan de duurzaamheidsdoelen. De belangrijkste zijn Leven op land en Leven in water, Schoon water, Verantwoorde consumptie en productie, Goede gezondheid, Duurzame gemeenschappen, Eerlijk werk en economische groei en Klimaatactie. Bij projecten zullen we specifiek aangeven aan welke duurzaamheidsdoelen het project bijdraagt.

Ecologie en economie zijn sterk met elkaar verbonden en versterken elkaar. Voor de leefbaarheid van onze regio zijn beide onmisbaar.

Van de focus op consumptie en BBP naar een meervoudige focus op kwaliteit in de breedste zin van het woord: groei van biodiversiteit, sociale groei, verantwoorde consumptie en productie, hechte gemeenschappen, schoon water, schone lucht, ruimte voor re-creatie etc. Er zijn meer vormen van groei mogelijk dan alleen de smalle economische groei. Brede welvaart laat zien hoe economische ontwikkeling, ecologie en klimaat onze welvaart en ons welzijn beïnvloeden. Brede welvaart gaat over onze kwaliteit van leven en de kwaliteit van onze samenleving.

4 Richting uitvoeringsagenda

In hoofdlijn kunnen we de ambitie samenvatten als het streven naar een schitterend gebied en vitale gemeenschappen. We stimuleren het versterken van de natuur- en landschapswaarden, waarbij ook erfgoed en historische tijdlagen – leesbaarheid en beleefbaarheid van het landschap – belangrijk zijn. We geven ruimte aan recreatie(ondernemers) om die streekeigen kwaliteiten te verzilveren met respect voor de intrinsieke waarden. We verbinden ons met de streek, de inwoners en ondernemers en zorgen samen voor een leefbaar landschap waar we samen trots op mogen zijn.

Het Overlegorgaan wordt gevoed door een aantal werkgroepen, ieder vanuit eigen expertise, met oog voor het gezamenlijke belang. De samenhang en voortgang wordt bewaakt en actief gestimuleerd vanuit de Agendacommissie. De kerngroep zet de meer strategische- bestuurlijke lijnen uit naar de toekomst.

BUDGET

We gaan ervan uit dat het Overlegorgaan Drents-Friese grensstreek de komende jaren jaarlijks kan beschikken over grofweg de volgende middelen:

Bijdrage provincie Drenthe	€ 310.000
Bijdrage provincie Fryslân	€ 50.000 ¹
Bijdrage Rijk (via Drenthe)	€ 376.000 ²
Totaal per jaar	€ 736.000

Uitgaven (indicatief budgetten)

- Subsidies aan IVN (€ 65.000), Natuurmonumenten (€ 40.000) en Staatsbosbeheer (€ 40.000) € 145.000
- Communicatiemiddelen Veldwijzer, Natuurkrant en websites € 35.000
- Vergaderkosten, zaalhuur, lidmaatschappen € 15.000
- 0,5 fte secretariaat medewerker € 60.000
- Subsidieregeling projecten derden € 25.000 - € 75.000 (vrij besteedbaar)

1 Toegezegd voor 2025 – volgende jaren nog geen akkoord

2 Via provinciefonds in 2025 en 2026 samen € 686.000 voor 2 parken overgemaakt in mei 2025. Met een brief van november 2025 is aan gedeputeerde staten van Drenthe kenbaar gemaakt dat er in 2027-2030 € 188.000 per nationaal park beschikbaar gesteld wordt door het Rijk.

NP is	Doel Rijksbeleid	Ambitie	Beschrijving
Een schitterend gebied	1. Het versterken van de natuur-, landschaps-, erfgoed- en ruimtelijke kwaliteiten.	Kwaliteit natuur, landschap en erfgoed	Als Nationaal Park samenwerking richten we ons op kwaliteit van landschap en erfgoed, inclusief biodiversiteit en natuurwaarden. We ontwikkelen het landschap voor huidige en toekomstige generaties, voortbordurend op de historische lijnen, zoals beschreven in de landschapsbiografie.
	2. Ontwikkelen naar robuustere natuur- en landschaps-gebieden met stevige natuurkernen.	Versterken van de verbanden tussen natuurkernen in het landschap	Het herstel van watersystemen en het robuuster maken van de natuur, is in Drenthe onderdeel van het Programma Natuurlijk Platteland. De verantwoordelijkheid en uitvoering ervan is belegd bij de Bestuurlijke Adviescommissie Zuidwest Drenthe. Vanuit het Nationaal Park leggen we de nadruk op biodiversiteit en landschapskwaliteit buiten N2000
	3. Versterken van de unieke natuurbeleving, in balans met de draagkracht van de natuur en leefomgeving.		Het duurzaam beleven van natuur, landschap en erfgoed staan centraal, waarbij we ervoor zorgen dat de kwaliteit van voorzieningen goed en toegankelijk is.
Een vitale gemeenschap		Duurzame recreatie	De recreatiesector vormt een belangrijke economische basis voor een vitale gemeenschap
	2. Ontwikkelen naar robuuste landschaps-gebieden	Vitale landbouw	We voelen ons met elkaar verantwoordelijk voor een goed economisch perspectief voor de landbouw, in balans met de natuur- en waterkwaliteit en gezondheid van mensen
	4. Steviger verbinding met de samenleving	Verbinding Nationaal Park & samenleving versterken	We willen onze eigen inwoners meer laten profiteren van de pracht en de mogelijkheden van het Nationaal Park. We willen dat de activiteiten een bijdrage leveren aan de versterking van de gemeenschap en van natuur en het landschap. We zorgen voor een op maat toegesneden educatie- onderzoeks- en participatieprogramma. We borgen dat opmerkingen van bewoners en gebruikers worden meegenomen en meegewogen bij de besluitvorming van het Overlegorgaan.
		Brede welvaart	Een gezonde omgeving leidt tot gezonde mensen. We zetten in op verbeteren van de leefomgeving zowel voor plant en dier, als voor de mens. Op langere termijn leidt dit tot gezonde groei
Uniek, zichtbaar en herkenbaar	5. De herkenbaarheid van het stelsel van nationale parken vergroten	Verbinding Nationaal Park & samenleving	De unieke waarde van ons gebied wordt buiten de regio gepromoot via gebiedspromotie Zuidwest Drenthe en Marketing Drenthe. Zichtbaarheid in de regio en verbinding met andere nationale parken geven we vorm door deelname aan landelijke publiekscampagnes zoals Dag van het NP en de laarzendag. En het uitgeven van website, folders en kranten. Voor logo en huisstijl hanteren we een mix van Nationale Parken en uitingen van Marketing Drenthe.

Criteria voor financiering van voorstellen voor projecten van derden en werkgroepen

Er zijn twee manieren in aanmerking te komen voor het Nationale Parken budget:

1. Indienen van een subsidieverzoek: Iedereen die bijdraagt aan de doelen van de Nationale Parken/ beleefgebied kan een subsidie aanvragen, met een maximum van € 25.000 per project. De regeling wordt afhankelijk van het beschikbare budget in 2026 opengesteld;
2. Een opdracht of project op initiatief van een werkgroep, waarbij een deelnemer de penvoerder/aanvrager/uitvoerder is. De

werkgroep komt met een voorstel om de doelen uit het ambitieplan te realiseren.

Projecten via de eerste weg (subsidieregeling) kunnen vanaf het bekendmaken van het subsidieplafond door de provincie Drenthe bij het secretariaat van het Overlegorgaan worden ingediend. De projecten worden 4 keer per jaar (zo lang er budget beschikbaar is) voor advies voorgelegd aan het Overlegorgaan. In de subsidieregeling (zie bijlage 3) staan de criteria voor beoordeling vermeld. Na een positief advies van het Overlegorgaan, kunnen de projecten een subsidieverzoek indienen bij de provincie Drenthe. Aanvragen worden op volgorde

van binnenkomst behandeld, totdat het subsidieplafond bereikt is.

Projecten via de tweede weg worden opgenomen in de jaarbegroting van het Overlegorgaan, die in november van het voorafgaande jaar wordt vastgesteld.

In de eerste helft van 2026 stellen we gezamenlijk een uitvoeringsplan voor 2026-2030 op. Daarmee maken we helder welke resultaten we in 2030 willen behalen en hoe andere organisaties en inwoners daaraan kunnen bijdragen.

We verwachten van de werkgroepen dat ze met voorstellen voor projecten komen om het beschikbare budget programmatisch in te zetten voor de gezamenlijke ambitie.

Bij de begroting geldt een hogere prioritering voor projecten die:

- Effectief en efficiënt bijdragen aan doelen beleidsprogramma NP en ambitieplan
- Geen onderdeel zijn van het regulier takenpakket van de uitvoerende organisatie
- Niet subsidiabel zijn uit een andere subsidieregeling van provincies
- Voornamelijk bestaan uit advieskosten, proces- en (voor)onderzoekskosten
- Die een maatschappelijk belang dienen (staatssteun vermijden)
- Waar in aantoonbare participatie in geld en tijd van betrokken organisaties wordt ingezet

WERKWIJZE ADVISERING OVERLEGORGAAN

De werkgroepen en gebruikersgroepen adviseren het Overlegorgaan met concrete voorstellen vanuit kennis en expertise over het bereiken van de gewenste ambities.

Initiatiefnemers met een idee, kunnen het idee kort mondeling toelichten in een van de werkgroepen. De werkgroepen bepalen samen met de initiatiefnemer hoe het projectidee verder gebracht kan worden.

Uitgewerkte projectvoorstellen voor de begroting worden uiterlijk 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het uitvoeringsjaar, aangeleverd bij de secretaris. De data voor indienen van subsidieaanvragen worden jaarlijks voor 1 januari bekendgemaakt op de website van de parken. De secretaris legt de voorstellen voor aan de Agendacommissie, waarna de voorstellen in het Overlegorgaan besproken worden. Het Overlegorgaan besluit of er nog verbreding of verdieping nodig is, dan wel dat er met uitvoering kan worden gestart. Wanneer het Overlegorgaan instemt met het voorstel, ontvangt de werkgroep of de subsidieaanvrager een opdracht of beschikking om tot uitvoering over te gaan.

Van de werkgroepen wordt verwacht dat ze alle voorstellen onderbouwen met argumenten waarom het desbetreffende voorstel bijdraagt aan de ambitie van het Overlegorgaan, op welke wijze communicatie en participatie ingevuld worden en hoe, waar nodig, afstemming met andere werkgroep plaatsvindt (heeft plaatsgevonden).

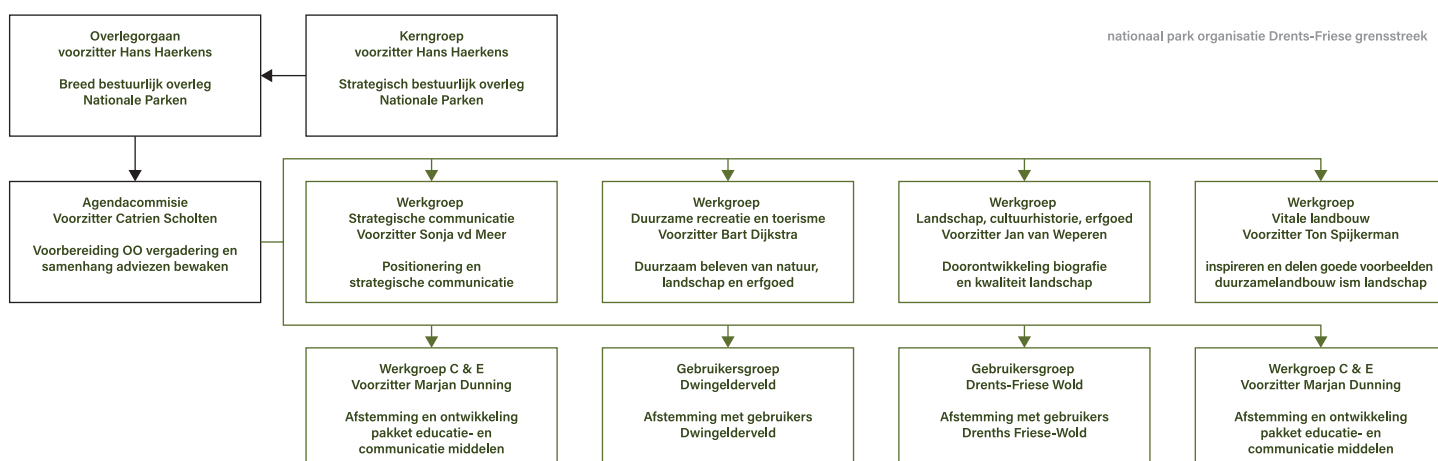
In het vergaderschema van het Overlegorgaan en op de websites van de nationale parken is terug te vinden wat de data voor aanlevering van stukken is.

5 Werkgroepen

Het Overlegorgaan heeft eind 2024 besloten de organisatiestructuur aan te passen. Om meer slagkracht te ontwikkelen en de expertise van de verschillende (medewerkers van) organisaties beter te benutten, gaan we de voorbereiding Overlegorgaan via werkgroepen organiseren.

Het model wordt werkende weg verder ingevuld, evenals de samenstelling van de werkgroepen. In 2025 zijn we gestart met vier vaste werkgroepen en drie gebruikersgroepen. In de navolgende paragrafen wordt per werkgroep een beschrijving gegeven van de ambitie (lange termijnperspectief) de doelen waaraan gewerkt wordt, de wijze van werken en adviseren en een aantal mijlpalen.

LEDEN OVERLEGORGAAN OP 11 DECEMBER 2025:

H. Haerkens (voorzitter)
C. Scholten (secretaris)
vacature provincie Drenthe
M. de Vries provincie Fryslan
N. Koks waterschap Drents-Overijsselse Delta
A. Schoenmaker, gemeente Westerveld
T. Hartog, gemeente Weststellingwerf
J. van Weperen, gemeente Ooststellingwerf
G. Hempen-Prent, gemeente De Wolden
J. Schipper, gemeente Midden Drenthe
E. Hogenkamp, Staatsbosbeheer
M. Korf, Vereniging Natuurmonumenten
S. van der Meer, Het Drentse Landschap
A. Steenbergen, LTO Noord

D. Dijkstra, Recreatieschap Drenthe
P. Ellens, Hiswa-Recron
H.J.G. Westra van Holthe, Drents Particulier Grondbezit
M. Wiersma, Maatschappij van Weldadigheid

LEDEN OVERLEGORGAAN - ACTUEEL OVERZICHT

Leden van het Overlegorgaan zijn te vinden op onze website

Ambitie

De Drents Friese grensstreek heeft een unieke, eigen, autonome Europese kwaliteit. In zowel de natuur- als de landbouwgebieden liggen (sporen van) zeer uiteenlopende historische landschappen die samenhangen met de bijzondere geologische ondergrond en duizenden jaren van menselijke activiteit. Activiteiten die eeuwenlang hand in hand gegaan zijn met natuur en waterkwaliteit. Binnen het beleefgebied de Drents-Friese grensstreek ligt ook Unesco werelderfgoed Kolonie van Weldadigheid en meerdere beschermde dorpsgezichten en weidse zichtlijnen.

Doel Natuur, landschap en erfgoed, uniciteit landschap blijven borgen en verlevendigen

Juist de afwisseling van bossen, oude essen, heidevelden, venen, agrarische grond en beekdalen maken het gebied (recreatief) aantrekkelijk. Net als de authentieke es- en lintdorpen met hun bijzondere brinken en laanstructuren. De Drents-Friese grensstreek biedt het beste van het oude en het nieuwe Drenthe/Friesland. Een onverslaanbare combinatie. Wij maken een doorvertaling van de landschapsbiografie naar een gezamenlijk uitvoeringsprogramma, waaruit duidelijk wordt hoe we de samenhang van kernkwaliteiten van het landschap en het blijvend zichtbaar en beleefbaar houden vorm krijgt.

Doelen

In de Landschapsbiografie van de Drents-Friese grensstreek zijn het historisch verhaal en de nog zichtbare kenmerken van het landschap opgeschreven. Bezoekers en inwoners geven hoge cijfers voor de huidige natuur- en landschap en de belevingswaarde ervan. In 2023 is geprobeerd een landschapsvisie op te stellen, als vervolg op de landschapsbiografie. De concept-visie miste aansluiting bij de beleving van de inwoners en ondernemers. Achteraf bezien is het accent teveel op experts komen te liggen en was het concept te ver verwijderd van wat inwoners en ondernemers verwacht hadden. Tegelijkertijd zijn in dezelfde periode voor afzonderlijke dorpen met inwoners en ondernemers van onderop mooie uitvoeringsplannen landschap tot stand gekomen.

De werkgroep LCE geeft invulling aan de doelen: "De natuur-, landschaps-, erfgoed- en ruimtelijke kwaliteiten van ieder nationaal park versterken – elk park vanuit de eigen gebiedsidentiteit" en "Ieder natio-

naal park ontwikkelen naar robuustere natuur- en landschapsgebieden met stevige natuurkernen" zoals geformuleerd in het nationale Beleidsprogramma Nationale Parken.

Om de identiteit van het gebied te versterken, zet een nationaal park in op meer samenhang tussen natuur-, cultuurhistorische, erfgoed- en landschapswaarden. Het is daarbij belangrijk dat de ontstaansgeschiedenis behouden blijft en afleesbaar en beleefbaar is. De gebiedsidentiteit die parken ontwikkelen, vormt het kompas voor de ruimtelijke inrichting, kwaliteit en vormgeving van het gebied en de omgeving.

De werkgroep draagt zorg voor het versterken van landschap en cultuurhistorie via meerdere lijnen.

Lijn 1 is het doorvertalen van de landschapsbiografie naar een gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor landschap. Daarin komt de samenhang van kernkwaliteiten van het landschap en hoe we die blijvend zichtbaar en beleefbaar willen houden duidelijk naar voren. Er wordt daarbij rekening gehouden met nieuwe ontwikkelingen, hoe passen die bij het behouden van de historische tijdlagen in het landschap en hoe blijft het landschap aantrekkelijk om in te wonen, te werken en te recreëren. En niet onbelangrijk, hoe kan het landschap bijdragen aan de opgaven voor klimaatadaptatie en versterken van biodiversiteit. We vernieuwen landschappen door: het verleden als raadgever te benutten; de historische gegroeide identiteit van een gebied te respecteren; oude elementen en structuren te gebruiken, te versterken of te vernieuwen om de toekomstige wensen vanuit de omgeving in te passen. We doen dit door gezamenlijke ambities te formuleren, adviezen te geven en inspirerende voorbeelden in de etalage te zetten.

De landschapsbiografie van de Drents-Friese grensstreek geeft inspiratie voor de toekomst van ons landschap. We gaan de ontwikkelingen uit het verleden doortrekken naar een inspiratiedocument voor de toekomst van het landschap.

Lijn 2 is dat we vanuit de gesignaleerde kansen en verbeterpunten uit de landschapsbiografie, komen tot projecten die gericht zijn op (het stimuleren en faciliteren van) activiteiten die direct bijdragen aan behoud, herstel en ontwikkeling van het gewenste landschap en behoud van erfgoed. We gaan samen aan de slag met concrete ideeën en plannen. Dit wordt ook wel laaghangend fruit genoemd. Hoe

kunnen we met de beschikbare mensen en middelen op korte termijn successen laten zien, die bijdragen aan de lange termijn doelen. Van belang daarbij is dat de projecten die bijdragen aan kwaliteit van landschap en zichtbaarheid van cultuurhistorie geen negatieve gevolgen hebben voor de andere (toekomstige) gebiedsfuncties.

Aanpak

Krachtenveld analyse. Wie hebben er belang bij een levend en uniek landschap, wat zijn bedreigingen en kansen. Concreet willen we hiervoor de opstellers van de landschapsbiografie of een ander gespecialiseerd bureau vragen een doorvertaling naar een uitvoeringsprogramma te maken. Het gaat om een sectorale doorvertaling van de landschapsbiografie naar concrete uitvoeringsprojecten. Participatie van inwoners en ondernemers vinden we belangrijk. Laat zien hoe dat wordt ingevuld. Waar is behoefte aan expertise/ondersteuning vanuit de werkgroep Communicatie? Naast organisaties

betrokken bij de werkgroep Landschap, cultuurhistorie en erfgoed, gaan we actief op zoek naar bewoners en belangengroepen. Het doel is dat er in 2030 een duidelijke ambitie en kader liggen hoe inwoners en ondernemers het landschap van de toekomst zien en dat willen behouden of ontwikkelen, passend bij de wensen voor gebruik door huidige en toekomstige generaties. En dat er in de komende jaren vast een eerste stap gemaakt is met het realiseren van meer kwaliteit.

Op basis van het inspiratiedocument landschap, gaan we concreet met inwoners en ondernemers werken aan versterking van landschap. Behoud van zichtbaarheid van historische verhalen en variatie van planten en dieren vinden we daarbij belangrijk.

WERKGROEP DUURZAME RECREATIE EN TOERISME (DRT)

Ambitie

Het Overlegorgaan Drents-Friese grensstreek werkt aan een schitterend gebied en een vitale gemeenschap. Recreatie en Toerisme vormt een belangrijke (economische) basis voor een vitale gemeenschap. Het duurzaam beleven van natuur, landschap en erfgoed staat voorop. Tegelijk wordt rekening gehouden met de beleefbaarheid, toegankelijkheid en bereikbaarheid van de parken en de bescherming van de meest kwetsbare natuurkernen. Tevens is economische ontwikkelruimte voor ondernemers in de vrijetijdseconomie van centraal belang.

Beleving van natuur en landschap nu en in de toekomst vinden we belangrijk. We zetten in op kwalitatief goede voorzieningen. Unieke beleefplekken gaan samen met zorg voor natuur en landschap.

Doel

Het doel van de werkgroep is om het duurzaam beleven van natuur, landschap en erfgoed te versterken, met focus op kwalitatief goede voorzieningen. De werkgroep streeft ernaar om op korte termijn projecten te realiseren, waarbij jaarlijks een aantal projecten uitgevoerd zal worden. Hierbij wordt ingezet op toonaangevende en onderscheidende projecten die het streekeigen DNA verzilveren.

Werkwijze

De werkgroep zet in op breed gedragen projectvoorstellen, waarbij balans wordt gezocht tussen initiatieven die voortkomen uit het gebied en voorstellen uit de werkgroep om invulling te geven aan de actiepunten uit het ABI-plan³. Het toetsings- en afwegingskader is hierbij leidend en houdt rekening met doelen uit diverse beleidsplannen, ambitieplannen, draagkracht, draagvlak en haalbaarheid⁴. Projectplannen worden bij de secretaris ingeleverd en vervolgens binnen de werkgroep besproken. Deze werkwijze zal periodiek worden geëvalueerd.

Afstemming met andere werkgroepen

De overige werkgroepen worden geïnformeerd over de projectplannen door middel van het delen van de verslagen van bijeenkomsten en projectvoorstellen. Indien blijkt dat nadere afstemming nodig is in het kader van communicatie, zal aanvullend overleg plaatsvinden. Daarnaast is één persoon lid van alle werkgroepen om interactie te faciliteren. Verder zorgt het Overlegorgaan voor afstemming.

3 Bestemmingsontwikkeling Drents-Friese Grensstreek, Ambitie-, Beheer- en Investerplan (Eindversie) Januari 2024

4 Beleidsprogramma Nationale Parken, Ambitieplan, uitvoeringsplan ambitieplan en ABI-plan

WERKGROEP VITALE LANDBOUW (VL)

Ambitie

Het Overlegorgaan Nationale Parken Dwingelderveld, Drents-Friese Wold en het Holtingerveld werkt aan een schitterend gebied en een vitale gemeenschap. Het gebied heeft een sterk agrarisch karakter, geënt op de bijzondere geologische ondergrond en duizenden jaren van menselijke activiteit. De landbouw is mede daardoor voor het gebied een belangrijke speler qua grondgebruik en vervult een belangrijke (economische) basis voor een vitale gemeenschap. Ook beschikt het gebied over een flink aantal kleinere en grotere natuurgebieden. In zowel de natuur- als de landbouwgebieden liggen zeer uiteenlopende historische landschappen die alle functies samenvoegen tot een geheel. We willen daarom samenwerken aan het behoud en versterking van de kwaliteiten van onze (agrarische) cultuurlandschappen, die op een duurzame manier voorzien in de behoeften van de moderne tijd rondom wonen, werken, recreëren, infrastructuur en energie. Het zal van de landbouwsector vragen om de bakens te verzetten en het potentieel aan oplossend vermogen van de sector zelf te benutten in een veranderd cultuurlandschap.

De landbouwsector staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Als Overlegorgaan kunnen wij de problemen in het landelijk gebied niet zelf oplossen, maar we erkennen wel de grote rol die boeren ook hebben gespeeld bij het vormgeven van het landschap. Daarom willen we de sector ondersteunen om ook in de toekomst een waardevolle bijdrage te blijven leveren, op basis van wederzijds respect en een eerlijke beloning. Dat doen we door de positieve bijdrage van de agrarische sector aan landschap en samenleving zichtbaar te maken en boeren te inspireren met voorbeelden waarin toekomstbestendige landbouw hand in hand gaat met een aantrekkelijk landschap voor wonen en recreatie.

Doel

De werkgroep Vitale landbouw wil als inspirator en aanjager werken aan een duurzaam, logisch en lonkend perspectief voor de agrarische sector, als een van de onderdelen in het cultuurlandschap in een goede relatie tot andere functies. We spreken hiervoor het ondernemerschap in de sector aan en zijn ons tegelijk bewust van de grote opgaven die in deze regio landen. Om als inspirator en aanjager van betekenis te kunnen zijn, zetten we in op de pijlers Inzicht en Samenhang. Met ondernemerschap wordt in deze context vooral bedoeld op innovatieve wijze kijken naar je rendabel businessmodel (op

langere termijn). In interactie met andere betrokkenen. Wellicht zijn actuele keuzes voor teeltgewas, teeltproces, wijze van bebouwing, kwaliteit bodemgesteldheid etc. het heroverwegen waard met het oog op wensen van de samenleving, tijdgeest, nationale en Europese doelen.

Er is inzicht nodig in de huidige staat van de agrarische sector in de Drents-Friese Grensstreek, waarbij onder andere klimaat- en milieuaspecten en bedrijfseconomische aspecten een rol spelen in relatie tot het cultuurlandschap. Vanuit inzicht zal toegewerkt worden naar samenhang met en tussen de 4 andere geformuleerde speerpunten van het Ambitieplan Drents-Friese Grensstreek, te weten natuur, landschap & erfgoed, natuurbeleving, toerisme & recreatie, brede welvaart en wie we zijn. De werkgroep Vitale landbouw draagt hoofdzakelijk bij aan twee landelijke doelen voor de Nationale Parken, te weten:

- Het publieke debat met goede inzichten stimuleren om overgangsgebieden te creëren waar landbouw natuurinclusief onderneemt tegen (financiële) condities die voor landbouwers aantrekkelijk zijn.
- Voorstellen vormgeven waarbij landbouw en natuur elkaar in samenhang benutten, ter versterking van het cultuurlandschap.

Werkwijze

Het verkrijgen van inzicht start door maximaal 10 agrariërs uit het gebied te portretteren. We hebben daarbij oog voor de mens, het bedrijf en de omgeving waar agrarisch ondernomen wordt. Het persoonlijke verhaal wordt op deze wijze gecombineerd met het meer zakelijke inzicht (eventueel ondersteund door data) in de bedrijfsvoering en welke relatie er ligt met de omgeving waarin geboerd wordt.

Door agrariërs van verschillende 'kleurstelling' te portretteren verkrijgen we inzichten die zich verhouden tot het gebied en werken we aan verandering die lokaal verankerd en gestart kan worden. Juist dat is van belang, aangezien we ervaren hebben dat echte toekomstbestendige verandering niet start vanaf een beleidstafel bij een overheid en/of belangenorganisatie. De samenstelling van de groep van 10 geportretteerde dient zorgvuldig te verlopen. Het kunnen enkele deelnemers vanuit de werkgroep zijn, aangevuld met ondernemers van buiten de werkgroep. Het type mens, ouder of jonger, type bedrijf, wijze van bedrijfsvoering en bijvoorbeeld de ligging in het gebied spelen een rol bij het samenstellen van de betreffende groep.

Deze 10 portretten geven inzicht, geven inspiratie, leggen moeilijkheden bloot en schetsen kansen voor verbetering van productieomstandigheden en samenwerking zowel binnen als buiten de sector. We gaan in de gesprekken uit van eigen kracht en regionale identiteit, van op een passende wijze ondernemen in het cultuurlandschap in de Drents-Friese Gensstreek.

Gespreksonderwerpen

Elk gesprek zal een eigen karakter/verloop krijgen, maar voor een goed vergelijk is het van belang om een leidraad te hebben. Zoals gezegd ligt de focus op 3 invalshoeken; de mens, het bedrijf en de omgeving. Per invalshoek kan het gaan over:

Mens	Bedrijf	Omgeving
Wie ben je en wat is het verhaal van het erf	Wat is het verhaal van het bedrijf	Wat is het verhaal van je omgeving
Motivatie voor agrarisch ondernemerschap	Welke ontwikkeling heeft het doorgemaakt	Welke factoren spelen een rol in de bedrijfsvoering
Competenties in het bedrijf	Hoe worden beslissingen genomen	Welke veranderingen worden verwacht, wat zie je als grootste uitdaging
Welke werkzaamheden geven de meeste voldoening	Wat zeggen de cijfers	Hoe verhoudt de plek waar je woont zich tot het cultuurlandschap
Hoe ga je om met kansen en zorgen	Hoe ziet het bedrijf eruit over 10 jaar	Omarm je de verandering of wacht je af
Haal je je pensioen in het bedrijf	Als het bedrijf veranderd, wat is daarvoor nodig	In welke netwerken ben je actief
...	...	...

De opbrengst uit de 10 portretten is logischerwijs niet allesbepalend, maar vormt zoals eerder aangegeven een start. Naast de output uit de gesprekken, zal een beknopte gebiedsanalyse van het bijzonder

gebied nodig zijn om scherp inzicht te krijgen op de onderscheidende mogelijkheden van de veelzijdige agrarische sector en het behalen van beoogde doelen in de komende jaren. Met de gesprekken aan tafel en de beknopte gebiedsanalyse wil de werkgroep Vitale Landbouw middels een uitvoeringsprogramma een inspirator zijn voor vernieuwing en een handreiking doen naar de andere werkgroepen/doelen voor het versterken van de samenhang in het gebied met het oog op het versterken van het gehele cultuurlandschap in alle facetten die daarbij horen. De opbrengsten uit de 10 portretten zijn daarbij niet 1 op 1 leidend en daarmee alleszeggend, maar voeden de leden van de werkgroep om eigen inzichten en visies aan te scherpen. Het zijn van inspirator kan op verschillende manier vorm krijgen.

Dit kan door:

- Het delen van kennis in gesprek, via beeld en op schrift.
- Het zelfstandig uitvoeren van projecten ter versterking van agrarisch ondernemerschap.
- Het in samenwerking uitvoeren van projecten ter versterking van het cultuurlandschap.
- Het aanspreken van terreinbeheerders om te komen tot gezamenlijke vernieuwende initiatieven die per saldo voor alle betrokkenen tot meerwaarde leiden.
- Maatgerichte oplossingen bieden voor boer, landschap en natuur.
- Etc.

We werken vanuit vrijwilligheid. De inzichten en daaruit volgende voorstellen hebben op geen enkele wijze een verplichtend karakter voor derden, maar kunnen wel voor iedereen in meer of mindere mate inspirerend en richtinggevend

zijn. Tegelijkertijd willen we met het tonen van goede voorbeelden wel anderen, zoals de provincies of de Bestuurlijk AdviesCommissie Zuidwest Drenthe stimuleren om (sneller) stappen te zetten richting een duurzamere samenleving.

Projecten, initiatieven, voorstellen kunnen heel verschillend van aard zijn. Tijdens een eerste gedachtewisseling werd zonder hieraan een gewicht toe te kennen o.a. gesproken over

1. Hoe gaan we de bodem in zijn kracht zetten?
2. Hoe gaan we water beter beheren en gebruiken?
3. Wat is het verdienmodel voor de boer in een veranderende omgeving?
4. Welke manier van boeren past bij welk type landschap?

Relatie met Overlegorgaan en de andere werkgroepen

De Werkgroep Vitale Landbouw vormt een van de vier werkgroepen die het Overlegorgaan adviseert over potentieel interessante initiatieven en projecten rondom het cultuurlandschap. De werkgroep levert jaarlijks een uitvoerings- en onderzoeksplan aan voor (mede) financiering van activiteiten. De werkgroep geeft advies over projecten in het agrarisch gebied en de relatie met de hoofdfunctie landbouw.

De werkgroep Vitale landbouw zoekt tevens afstemming met de werkgroep (strategische) communicatie over het delen en verspreiden van goede voorbeelden. Dit zou kunnen gaan over nieuwe verdienmodellen, over het toevoegen van landschapselementen, nieuwe vormen van gastvrijheid op het erf en in het landschap en meer.

WERKGROEPEN COMMUNICATIE EN EDUCATIE

Ambitie

De werkgroep Communicatie en Educatie draagt bij aan een herkenbaar, samenhangend en breed gedragen beleefgebied in de Drents-Friese grensstreek. Door strategische communicatie versterken wij de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en partners bij de nationale parken en het omliggende landschap. Met gerichte inzet van communicatie benutten we onze verbindende kracht om draagvlak, vertrouwen en samenwerking te vergroten en zo bij te dragen aan de gezamenlijke ontwikkeling van natuur, landschap, erfgoed en samenleving.

Doel

Het doel van de werkgroepen is het duurzaam versterken van de verbinding tussen de samenleving en de Nationale Parken en het Holtingerveld. Met een samenhangende communicatie- en educatiestrategie laten we zien wat er gebeurt in het beleefgebied en waarom. Educatie richt zich op het vergroten van kennis en bewustzijn over de waarde van nationale parken voor de samenleving.

Door een heldere positionering maken we duidelijk waar we van zijn en wat de samenleving van ons mag verwachten.

Hiermee werken we aan meer draagvlak en herstel van vertrouwen in de Nationale Parken en de betrokken organisaties.

We versterken de communicatie tussen de betrokken partijen en met inwoners en ondernemers. Daarbij maken we duidelijk welke waarden natuur en landschap hebben voor de samenleving en laten we beter zien hoe de inbreng uit de samenleving wordt benut om onze plannen en de uitvoering ervan te verbeteren.

Werkwijze

De werkgroep Strategische Communicatie bundelt de communicatiekracht van alle partners en bouwt aan een sterk netwerk binnen het beleefgebied. Zij adviseert het Overlegorgaan over de positionering van de Nationale Parken en de communicatie daarover: wie we zijn, waar we voor staan en wat men van ons mag verwachten. Daarnaast bewaakt de werkgroep de strategische koers en versterkt zij de herkenbaarheid en samenhang van de gezamenlijke inzet, met overtuigingskracht in plaats van formele bevoegdheden.

De werkgroep Communicatie & Educatie richt zich primair op de uitvoering. Zij ontwikkelt een meerjarige communicatie- en educatiestrategie, vertaalt landelijke doelen naar de regionale context en werkt deze uit in jaarlijkse plannen. De werkgroep Communicatie & educatie stelt een basispakket van communicatie- en educatiemiddelen vast en zorgt dat deze ook actueel blijft. Ook adviseert de werkgroep andere werkgroepen over communicatie over projecten en de bijdrage van die projecten aan de versterking van de Nationale Parken.

Relatie met Overlegorgaan

De werkgroep Communicatie & Educatie rapporteert periodiek over haar activiteiten in de Drents-Friese grensstreek en adviseert het Overlegorgaan over de inzet van communicatie en educatie, inclusief middelen.

De werkgroep Strategische communicatie formuleert de positionering en bewaakt de communicatie daarover.

Afstemming met andere werkgroepen

De werkgroepen communicatie ondersteunen andere werkgroepen bij projectcommunicatie en berichtgeving, onder andere via sociale media. Tijdige en structurele informatie-uitwisseling is hierbij essentieel om samenhang en effectiviteit te vergroten.

Samenstelling

De werkgroep Strategische Communicatie bestaat uit een vaste kerngroep van strategisch adviseurs die twee tot drie keer per jaar bijeenkomt. De coördinator Communicatie & Educatie van IVN fungeert als secretaris; een lid van het Overlegorgaan is voorzitter.

De werkgroep Communicatie & Educatie bestaat uit uitvoerende communicatie- en educatiemedewerkers van de betrokken partners, zoals bezoekerscentra, boswachters en gemeenten, en staat onder aansturing van IVN.

GEBRUIKERSGROEPEN DWINGELDERVELD, DRENTS-FRIESE WOLD EN HOLTINGERVELD

Sinds 2006 is er, met wisselende mate van activiteit, gewerkt met een gebruikersgroep Drents-Friese Wold. De gebruikersgroep is bedoeld om directer contact tussen Overlegorgaan en (vertegenwoordigers van) gebruikers van het gebied te faciliteren. In 2025 zijn we gestart met drie gebruikersgroepen, een per (groot) natuurgebied.

Ambitie

Het Overlegorgaan wil betrokkenheid van inwoners, jongeren en ondernemers bij de Nationale Parken vergroten. Via de werkgroepen is sprake van getrapte vertegenwoordiging van inwoners van het gebied. Met de gebruikersgroepen willen we een platform bieden voor uitwisseling van projecten en ervaringen. Enerzijds is het een podium waar het Overlegorgaan nieuwe (uitvoerings)plannen kan delen met gebruikers. Anderzijds kunnen hiermee ideeën van gebruikers en inwoners via korte lijnen gedeeld worden met (leden van) het Overlegorgaan. Omdat de groep een min of meer vaste samenstelling kent, bestaande uit vertegenwoordigers van alle gebruikers van het gebied, functioneert de gebruikersgroep ook als panel en klankbord voor het Overlegorgaan.

De gebruikersgroepen vormen de verbinding tussen Overlegorgaan en inwoners. We informeren gebruikersgroepen in de halfjaarlijkse bijeenkomsten over voortgang van het ambitieplan en manieren waarop inwoners bij kunnen dragen. Tegelijkertijd brengen vertegenwoordigers van gebruikers belangen van inwoners terug naar het Overlegorgaan.

Doel

- Het (goed) informeren van bewoners en gebruikers van de natuurkernen over nieuwe projecten, wijzigingen in beheer of recreatieve voorzieningen. Hiermee worden vertegenwoordigers in de gebruikersgroep ook ambassadeur van het Nationaal Park en kunnen hun achterban beter informeren
- Een klankbord voor het Overlegorgaan, om bij nieuwe ontwikkelingen de ervaringen en behoeften van gebruikers in een vroeg stadium mee te kunnen nemen.
- Het ophalen van ervaringen, wensen en behoeften van gebruikers, zodat waar nodig hierop actiepunten geformuleerd en uitgewerkt kunnen worden.

Werkwijze

Elke gebruikersgroep komt twee keer per jaar bijeen. De agenda wordt samengesteld door de secretaris en voorzitter van de gebruikersgroep. Leden kunnen agendapunten aanleveren bij de secretaris. Onderwerpen op de agenda gaan over collectieve onderwerpen die meerdere gebruikers of terreinbeheerders raken. Zoals toegangsregels, evenementen, zoneringsvoorstellen of kansen voor nieuwe vormen van gebruik. Heel specifieke onderwerpen, zoals een gevallen boom over een pad, worden in direct contact tussen beheerder/eigenaar en gebruiker opgelost.

Van leden van de gebruikersgroep verwachten we een actieve houding. Het ophalen van ervaringen uit de gebruikers die hij/zij vertegenwoordigt en het delen van kennis over ontwikkelingen in het park met diezelfde gebruikers. Het is halen en brengen.

Relatie Overlegorgaan en werkgroepen

De gebruikersgroep kan het Overlegorgaan gevraagd en ongevraagd adviseren over toegankelijkheid, bereikbaarheid, spreiding van gebruik en communicatie met inwoners en bezoekers. Ideeën voor nieuwe projecten kunnen zowel opgepakt worden door een werkgroep, als door de gebruikersgroep zelf.

Samenstelling

In iedere gebruikersgroep zijn waar mogelijk alle "gebruikers" van het gebied vertegenwoordigd. Onder gebruikers verstaan we de diverse buitensporters (fietsen, wandelen, mtb, ruiters enz) als ook de (organisatoren van) natuur en cultuurhistorie excursies, evenementen en dorpsbelangen.

Nieuwe vertegenwoordigers van gebruikers van natuur en landschap, kunnen zich melden bij het secretariaat om deel te nemen aan de gebruikersgroepen.

De leden van de gebruikersgroepen hebben een netwerk/achterban van gebruikers van een bepaalde groep, met wie zijn door het jaar heen regelmatig contact hebben. Dat kan zijn vanuit een of meer verenigingen, maar ook mensen met een breed netwerk die meerdere gebruikers regelmatig treffen.

Bijlagen

Later in te voegen tekst Subsidieregeling

